

Um Cristinu Civale

*Ég skrifa af því að aðrar gerðu það á undan mér.
Mig dreymir, ég elska og er aldrei ein.¹*

Argentínski rithöfundurinn, blaðamaðurinn og menningarfrömuðurinn Cristina Civalé (f. 1960) lauk BA-gráðum í fjölmiðlun og bókmenntafræði frá Buenos Aires-háskóla árið 1985 og framhaldsnámi í handrita- og kvikmyndagerð frá San Antonio de los Baños kvikmyndaskólanum á Kúbu, árið 1988.² Eftir hana liggur fjöldi myndverka bæði í heimalandinu og á Spáni. Sjónvarpsería hennar *Innan frá (Desde adentro)*, sem *Canal 13* sýndi í Argentínu, vann til fjölda verðlauna. Civalé hefur starfað sem pistlahöfundur hjá dagblöðum og tímaritum eins og *Página 12*, *Gente* og *Diario Perfil* í Argentínu, *Elle* og *El País* á Spáni og *Elle* og *Il Manifesto* á Ítalíu. Síðasta áratuginn hefur hún verið ritstjóri menningartímaritsins *Gazpacho* sem Menningarmiðstöð Spánar í Buenos Aires gefur út og skrifað pistla fyrir Ñ, menningarkálf stórblaðsins *Clarín*. Menningar- og þjóðfélagsmál eru henni hugleikin þótt aðaláhersla pistlaskrifa hennar í seinni tíð sé innan kvikmyndarýni.

Civalé á að baki fjölskrúðugan rithöfundaferil. Hún kom fyrst fram á ritvöllinn með útgáfu þriggja skáldsagna á tíunda áratug síðustu aldar (þ.e. *Hijos de la mala madre* (1993), *Chica fácil* (1995) og

1 „Escribo porque antes otros lo hicieron [...] soñé y amé y no estuve más sola” (sjá: <https://www.amazon.com/-/es/Cristina-Civale/dp/9871583095>).

2 Civalé hefur leikstýrt bæði stutt- og heimildamyndum. Meðal þeirra eru: *Un hombre en el pasillo* (1987) ásamt *Mucho macho*, *Todos los hombres son mortales*, *Yo no soy una cualquiera* og *Indulto no*, frá tíunda áratug síðustu aldar. Að auki hefur hún tekið þátt í gerð sjónvarpsseríanna *De poeta y de loco* (1996) og *Laura y Zoe* (1998) og skrifaði handrit kvikmyndarinnar *Un argentino en Nueva York* (1997) ásamt Graciela Maglie.

Perra virtual (1998)). Bækurnar ollu miklu fjaðrafoki vegna hispurslausra frásagna af lífi kvenna á barmi taugaáfalls, eins og kvikmyndaleikstjórinn Almódovar orðaði það á sínum tíma. Kvenpersónur umræddra verka eru lauslátar, hefnigjarnar og ákafar. Þær drekka ótæpilega og neyta eiturylfja, þær láta sig viðhorf annarra engu varða og gera lítið úr atgervi og áhrifum karla. Þær ögra viðteknum hugmyndum um konuna sem göfuga, hreinlynda og heilsteypta veru sem setur þarfir og langanir annarra umfram sínar eigin um leið og þær gangast við skorti á eftirtektarverðum fyrirmyndum.

Í kjölfarið gaf Civalé út bækur sem byggðust á rannsóknarblaðamennsku með sjálfsævisögulegu ívafi. Meðal þeirra eru *Þrælar: Aðkallandi skýrsla um flóttafólk á Spáni* (*Esclavos: informe urgente sobre la inmigración en España*, 2004); *Argentínskur iðnaður: Samtímalist í smíðum* (*Industria argentina: arte contemporáneo en construcción*, 2007); *Vitnisburðir frá landamærum: ferðir um mörk tilverunnar* (*Crónicas desde la frontera: viajes al mundo trans*, 2008); og *Þúsund og ein nótt: Saga einnar nætur í hafnarborginni* (*Las mil y una noches, una historia de la noche porteña*, 2011). Árið 2019 kom svo út bókin *Brjóstalist: Konur sem breyttu lista-söggunni* (*El arte en tetas. Mujeres artistas que cambiaron la historia del arte*, 2019).

Cristina Civalé hefur einnig verið atkvæðamikil á vettvangi fagurbókmennta. Eftir hana liggja smásagnasöfnin *Fylliríssögur* (*Cuentos alcohólicos*, 2009) og *Örþamingja og aðrar sögur* (*Microfelicidad y otros relatos*, 2013), auk skáldsagnanna: *Þú verður maður lífs míns* (*El hombre de mi vida serás tú*, 2002); *Vertu sæl Ameríka* (*Adiós América*, 2005); og *Börn: Langt frá Disneylandi* (*Niños. Lejos de Disneylandia*, 2006). Síðustu verk hennar, sem öll hafa komið út hjá Milena Caserola útgáfunni, eru skáldsögurnar *Konurnar* (*Las tipas*, 2014); *Kunnugleg saga* (*Una historia familiar*, 2016); og *Mögulegir glæpir* (*Los crímenes posibles*, 2022).

Frásagnarmáti Civalé er ögrandi, snarpur og óvæginn. Hún fangar athygli lesenda með því að beina sjónum að skúmaskotum sem fáir fjalla um og gerir það með því að afhjúpa veikleika sögupersóna sinna sem birtast gjarnan í formi öfundar, óöryggis og heiftar – jafnvel illsku. Margar þeirra – sem oftast eru konur – falla gjarnan á eigin bragði og þurfa að horfast í augu við hvernig áform þeirra misheppnast. Verkin spretta úr stórborgarsamfélagi þar sem almennt

vantraust ríkir meðal íbúa og fjölskyldubönd hafa gliðnað. Samskipti kynjanna eru oftar en ekki byggð á fölskum forsendum, brostnum vonum og vansæld, og hver og einn olnbogast áfram í einstæðings-skap. Mistök, vonbrigði og jafnvel afhroð eiga við um sögulok margra verka Civalé en þrátt fyrir það er tónninn hvorki vonleysis-legur né mótaður af uppgjöf. Því er glettinn hæðnistónn og um-burðarlyndi gagnvart breyskleika sögupersónanna ráðandi í verkum hennar.

Í verkum sínum vinnur Civalé síendurtekið með mörk, viðmið og andstæður. Framsetning hennar á flæðandi landamærum snilli og brjálsemi, heilbrigðis og fíknar, minnis og gleymsku leiða lesandann að ákallandi spurningum um mörk lífs og dauða, ástar og haturs, góðs og ills og þess sem er viðtekið og bannað. Um eigin skrif segir Civalé:

Skriftir móta allt sem ég geri og orðin hríslast um mig. Ég skapa, legg til, virkja hugmyndir og held sífellt áfram. Eftir mig liggja annálar, erótískar sögur, frásagnir af skipbrotum og spennandi skáldsögur sem daðra jafnt við melódrama og ádeilu. Það að skrifa gerir mér kleift að leika mér, láta mig hverfa, ljúga, uppgötva, kanna, veita andspyrnu og horfa út fyrir eigið sjálf en kafa jafnframt í það. Ég skrifa af því að aðrar gerðu það á undan mér.³

Sögurnar sem hér birtast eru úr smásagnasafninu *Fyllirísögur (Cuentos alcobólicos)*, (2009) og afhjúpa hversdagslegar aðstæður þar sem vonir standa til þess að áfengi töfri fram tilveru sem vert er að lifa í og laði fram sögur sem verðskulda það að vera sagðar.

3 Fengið af <https://www.amazon.com/-/es/Cristina-Civale/dp/9508520965>. Þýðing mín.